

چشم‌پریغ حسین‌باخا موش

شهادای خیرآباد
به روایت استاد و
خاطرات شفاهی

مؤلف: محمدعلی همتی

سرنشانه	همتی، محمدعلی، ۱۳۶۶ -
عنوان و نام پدیدآور	چشم و چراغ خشت‌های خاموش/مؤلف محمدعلی همتی.
مشخصات نشر	یزد: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی(یزد) سپاه الغدير، مركز حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهري	۳۹۰ ص.
فروست	شهادی خیرآباد به روایت اسناد و خاطرات شفاهی؛ ج. ۳.
شابک	۳۰۰۰۰ ریال، ۹-۲-۸۱-۹۹۰۶۲۲-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	فیبیا
موضوع	شهیدان -- ایران -- یزد -- سرگذشتنامه
موضوع	Martyrs -- Iran -- Yazd -- Biography
موضوع	جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ -- شهیدان
موضوع	Martyrs -- Iran-Iraq War
موضوع	شهیدان -- ایران -- یزد (استان) -- بازماندگان -- خاطرات
موضوع	Martyrs -- Iran -- Yazd (Province) -- Survival -- Dairies
شناسه افزوده	سپاه پاسداران انقلاب اسلامی(یزد)، سپاه الغدير، مركز حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس و بسیج، انتشارات
ردیف کتابخانه	۱۳۹۷ چ ۸۴/۱۶۲۵ DSR
بندی دیویی	۹۵۵/۰۸۴۳۰۹۲۲
شماره ثبت کتابخانه ملی	۵۲۳۷۲۱۹

عنوان کتاب:	چشم و چراغ خشت‌های خاموش
مؤلف:	محمدعلی همتی
ناظر پژوهشی:	سرदार محمد مهدی فرهنگ دوست
طرح جلد و صفحه آرا:	محمد مهدی میرزا بابایی
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۹۹۰۰۰۰۰۰۰۰-۹
شماره ثبت:	۵۲۳۷۲۱۹
ناشر:	مركز حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس، سپاه الغدير استان يزد
نوبت چاپ:	اول - ۱۳۹۷
شمارگان:	۱۰۰۰ جلد
قیمت:	۳۰۰۰۰ تومان

- ۱۱ پیشگفتار
- ۱۵ مقدمه نویسنده
- ۱۹ خیرآباد، محله خشت‌های خاموش
- ۲۹ ستای بازی دراز
- ۵۵ قطعه‌ای برای شهدا
- ۷۳ قاب عکس
- ۹۵ آخرین نمر
- ۱۰۳ تنها فرزند مادر
- ۱۲۱ قلهٔ ۳۹۰
- ۱۳۷ مثل خاندان وهب
- ۱۵۲ بی خبری
- ۲۵ پسرانم رضا و احمد
- ۱۸۲ در رحمت الهی
- ۲۰۱ متولد ماه‌دی
- ۲۱۲ سجدهٔ خون
- ۲۳۳ از کوچهٔ سادات تا خط‌فاو
- شهید محمد حسین جوکار
- شهید محمد حسین همتی
- شهید محمد حسن جوکار
- شهیده ربابه همتی
- شهید محمد رضا باغشاهی
- شهید علی بمان نخودی‌زاده
- شهید غنیمت جوکار
- شهید محمد ابراهیم دستگیر
- شهید محمد حسن جوکار
- شهید محمد کاظم نخودی‌زاده
- شهید محمد رضا پارسائیان
- شهید سید علی حسینی‌نسب
- شهید محمد حسین جوکار

۲۴۷ **◇ کوچه‌ای به رنگ انتظار**

شهید غلامرضا سلیمی

۲۴۳ **◇ معاون سیاسی**

شهید محمدحسین موحدین (جوکار)

۲۷۵ **◇ همنشین گبر، همجوار شیخ**

شهید سیدحسین حسینی نسب

۳۰۵ **◇ برادر سرنازم**

شهید محمد سعید جوکار

۳۲۱ **◇ روایت همسنگر**

جانباز شهید سید محمد رضا حسینی نسب

۳۳۱ **◇ راننده**

جانباز سرافراز محمدتقی همتی

۳۳۷ **◇ رسوای نیوکیف ایران**

شهید ناصر علی جوکار

۳۴۱ **◇ اویس، برآباد**

جانباز سرافراز ناصر همتی

۳۴۵ **◇ شهر گوشت خور**

شهید محمدحسین جوکار

۳۵۱ **◇ نفس‌های آخر**

جانباز سرافراز علی محمد همتی

۳۵۵ **◇ پیوند آسمانی**

جانباز شهید سیدجلال جوکار

۳۶۲ **◇ آمار شهدای خیرآباد در یک نگاه**

۳۶۳ **◇ تصاویر پدران متوفی شهدای خیرآباد**

۳۶۷ **◇ فهرست اعلام**

۳۷۲ **◇ فهرست منابع**

◆ پیشگفتار

با سلام و درود به روح پرفتوح است خیمینی^(۱)، بنیان‌گذار نظام مقدس جمهوری اسلامی و آرزوی سربلندی و سلامتی مقام معظم رهبری حضرت امام خامنه‌ای و درود بی‌پایان به روان پاک و مطهر شهدای گران‌قدر انقلاب اسلامی و هشت سال دفاع مقدس

بی‌شک یکی از دوره‌های سرافرازی ایران اسلامی دوران هشت ساله دفاع مقدس است که استکبار جهانی در جهت نابودی این نظام مقدس با تمام توان وارد صحنه شد، ولی با عنایت حق تعالی، رهبری مدبرانه حضرت امام خمینی^(۲)، برکت خون شهدا و همت والای ملت مسلمان و فهیم ایران به جهانیان نشان داد که هیچ قدرتی نمی‌تواند با یک نظام ولایی مبارزه کند. برای اولین بار در طول تاریخ جنگ‌های ایران، دشمن نتوانست حتی یک وجب از خاک کشور عزیزمان را جدا نماید و ملت ایران با وحدت و یکدلی

و تأسی از قیام عاشورا بر استکبار جهانی پیروز شد.

حضرت امام خمینی^(ره) برای اولین بار در روز ۲۲ بهمن سال ۱۳۶۰ در وصف رزمندگان فرمودند: «هیچ قدرتی به فضل خداوند متعال نمی‌تواند آنان را از دفاع مقدس بازدارد».

دفاع مقدس و جنگ تحمیلی هشت‌ساله به‌عنوان سند استقامت و پایداری ایرانیان در صحیفه تاریخ و خاطره زمان ثبت و ضبط است و بر بازماندگان دفاع مقدس لازم است که حماسه‌ها، رشادت‌ها و ایثارگری‌های آنان که هم‌چون یاران امام حسین^(ع) در راه حق جان‌فشانی نموده‌اند، زینب‌وار بازگو نمایند تا نسل‌های آینده از شادمانی گزشتگان خود بیشتر بدانند و به آن افتخار کنند.

مرکز حفظ اثار سپاه الغدیر استان یزد به‌منظور انجام این مهم، اقدام به تألیفاتی نموده که سندی بر نقش استان یزد در دفاع مقدس می‌باشد، تألیفات به پنج دسته تقسیم می‌گردد:

کتاب‌های دسته (الف): دربرگیرنده موضوعات شهادت‌طلبی مردم استان در تاریخ، مبارزه با رژیم طاغوت، چگونگی شکل‌گیری نهادهای انقلابی از قبیل کمیته و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در استان، نقش آفرینی استان به ویژه سپاه و بسیج قبل از شروع دفاع مقدس، حمله نظامی آمریکا به طیس، آشوب‌های سیستان و بارجمان، غائله کردستان و نقش استان در دفاع مقدس قبل از تشکیل تیپ مستنقل ۱۸ الغدیر قبل از مهرماه سال ۱۳۶۲.

کتاب‌های دسته (ب): شامل مجموعه تألیفاتی با موضوع نقش

تیپ مستقل ۱۸ الغدیر در عملیات آفندی و پدافندی در دوران دفاع مقدس و عملکرد آن یگان بعد از دفاع مقدس.

کتاب‌های دسته (ج): شامل مجموعه تألیفاتی با موضوع نقش هر شهرستان در دفاع مقدس

کتاب‌های دسته (د): شامل مجموعه تألیفاتی با موضوع نقش افشار مخلف بامنه در هشت سال دفاع مقدس (جامعه پزشکی، دانش‌آموزان و فرهنگیان، طلاب و روحانیون، کسبه و بازاریان و...).

کتاب‌های دسته (ا): شامل مجموعه اشعار، خاطرات، اسناد و زندگی‌نامه شهدا، رزمندگان جاسازن و آزادگان استان.

کتاب پیش رو از جمله کتاب‌های دسته (ه) است که به شرح زندگی شهدای محله خیرآباد پرداخته می‌پردازد. در این جا لازم می‌دانیم از تلاش‌های برادر محمدعلی همتی که با کوشش‌های خود این مجموعه را سامان بخشیدند، تشکر نماییم.

در پایان، امید است با استعانت از حضرت ولی عصر (عج) و روح ماکرم و پرفتح امام راحل (ره) و شهدای گران قدر اسلام بتوانیم گامی هرچند کوچک در ثبت نمودن سند ولایتمداری مردم استان یزد در دوران پرافتخار جمهوری اسلامی برداریم و از تمام ایثارگران دفاع مقدس استان یزد تقاضا داریم با همت عالی خود، مرکز حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس و بسیج سپاه الغدیر را در این امر مهم یاری رسانند.

مرکز حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس و بسیج سپاه الغدیر استان یزد

◆ مقدمه نویسنده:

سخن امام علی (ع) به فرزندش حسن (ع) را بار دیگر مرور می‌کنم، وقتی فرمود: «ای فرزند، اگرچه من به اندازه پیشینیان عمر نکرده‌ام؛ ولی در کارهایشان نگریسته‌ام و در سرافرازستان، اندیشیده‌ام و در آثارشان سیر کرده‌ام؛ تا آنجا که گویی خود یکی از آنها شده‌ام.»^۱

این یک رسم است که هر چه به سمت آینده می‌رویم، نیست ما و خاطرات نسل‌های دیروز کهنه و کهنه‌تر می‌شود و روزی این کهنه‌ها از صفحه تاریخ پاک خواهند شد. آیا نمی‌توان گوشه‌ای از رسم خوب گذشته را برای نسل‌های بعد باقی گذاشت؟ آیا نمی‌توان نوشت؛ ولی اینک نه برای حاکمان تاریخ و بزرگان؛ بلکه برای کوخ‌نشین‌ها و محرومان؛ کسانی که مظلوم مانده‌اند؛ و آن گونه که پیش می‌رود؛

۱. ر. ک. به: نهج البلاغه امام علی (ع)، خطبه ۳۱، همچنین: چندان فاصله، ص ۷۵.

به‌زودی در اذهان آیندگان شاید تنها نامی از آنها باقی بماند!

خداوند توفیق داد و نوشتیم بخشی از خاطرات چشم و چراغ خانه‌های کاه‌گلی را. گوشه‌ای از سرگذشت و خاطرات چهارده شهید دوران دفاع مقدس بر کاغذها نقش بست و در مسیر این نگارش^۱؛ در همین چند سال، چه بسیارند کسانی که بودند؛ ولی حالا نیستند؛ پدران و مادران شهدا و رزمندگان دوران دفاع مقدس محله‌ما که تا چند سال پیش هنوز بودند و حالا دیگر در میان ما نیستند.

سال ۱۳۹۵ بار دیگر خدا توفیق داد و قلم یاری کرد و کتاب چشم و چراغ خانه‌های خشت و گلی به نگارش درآمد. قرار بود این بار هم سرگذشت چهارده شهید این محله در آن نوشته شود؛ و قسمت چنین بود تا برگی از زندگی سید چهاردهم، جای خود را به یادنامه‌آزاده‌ای بدهد که همکاری‌هایش در به سرانجام رسیدن این کتاب را از یاد نخواهیم برد.^۲

چقدر سخت بود، شروعی دوباره بر این نگارش جلد سوم کتاب شهدای خیرآباد؛ شهدایی که بستگان آنها که بر تمایلی برای به زبان آوردن خاطراتشان داشتند و گاه برخی‌هایشان به سختی راضی به همکاری می‌شدند. نگارش سرگذشت شهدایی که استعدادهای کمتری از آنها موجود بود و پدر و مادر بیشتر آنها دار فانی را وداع گفته بودند.

۱. ر. ک. به: چشم و چراغ خانه‌های کاه‌گلی. شهدای خیرآباد به روایت اسناد و خاطرات شفاهی، جلد اول، تألیف محمدعنی همتی، یزد، مرکز حفظ آثار و نشر آثار شهید الغدیر، ۱۳۹۵.

۲. آزاده حاج کاظم جوکار که در اردیبهشت سال ۱۳۹۵ ه. ش. در مسیر کربلا، بر اثر سانحه تصادف، مصدوم شده و چهل روز بعد آسمانی گشت. (ر. ک. به: چشم و چراغ خانه‌های خشت و گلی، ص ۴۰۶).

ولی عهد بسته بودم و نذری بود بر گردنم که کتاب شهدای خیرآباد به سرانجام برسد؛ با وجود اقرار به این که قلمم کند است و حوصله‌ام اندک. کار را با وجود همه مشغله‌های روزگار شروع کردم. روزهایی کار گره می‌خورد و روزهایی قلم، خود به حرکت درمی‌آمد. گویی تا نهایت خداوند و شهدا نباشد کار به جایی نخواهد رسید. در این مسیر خوشحال بودم با رزمندگانی هم‌صحبت می‌شوم که پیش‌ترها در ناری با هم نداشتیم و در کنار رزمندگان شاخص، سراغ افراد گم‌شده رفتیم که سینه آنها پر از خاطرات تلخ و شیرین بود؛ ولی پیش‌تر از این، کسی آنها را به حساب نمی‌آورد.

نگارش زندگی‌نامه هفده شهید دوران دفاع مقدس محله و یادنامه‌ای از هفت شهید و جانباز سرافراز در جنگ، حدود دو سال زمان برد. پرونده خاکی شهدا، فیلم‌های دهه شصت عکس‌های قدیمی آلبوم‌ها، دست‌نوشته‌ها، صحبت‌های ناب خانواده‌های شهدا، رزمندگان دور و نزدیک، در کنار حس و حال روزهای چهار فصل سال با قدم زدن از کوچه‌های محله خشت و گلی خیرآباد، دست به دست هم داد و نگارش کتاب را میسر ساخت. می‌دانم حق مطلب را ادا نکردم؛ ولی به رسم کلام خداوند: (لَا يَكْلِفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَىٰ وَفَّاءً) من راضی از آن هستم. حد و وسع خود، برای ثمر رسیدن این کتاب کوشیده‌ام.

محمدعلی همتی

تابستان ۱۳۹۷